

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 119

van **MAAIKE DE RUDDER**

datum: 9 november 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Sportimonium - Werking en toekomst

Recentelijk raakte bekend dat het Sportimonium van Sport Vlaanderen in Hofstade voor onbepaalde duur zijn deuren sluit. In een verklaring op hun website lezen we: "Ook wie erfgoed uit het verleden bewaart moet naar de toekomst kijken. Bijna 20 jaren was onze collectie sporterfgoed te bewonderen in het unieke strandgebouw van het Sport Vlaanderen domein te Hofstade. Het is tijd om ons als Sportimonium te herbronnen. De tentoonstelling *Breaking Boundaries* en de vaste presentatie in het geklasseerde strandgebouw sloten op 1 september 2022 definitief de deuren. We danken al onze partners, supporters en vrienden voor de jarenlange steun aan onze tentoonstellingen en projecten rond ons sporterfgoed in het strandgebouw. Maar het Sportimonium zit niet stil en verkent een nieuwe toekomst. We blijven planmatig werken aan onze unieke collectie sporterfgoed. Dat doen we vanuit ons up-to-date collectiegebouw, de Preservation Hall Victor Boin, ook in het domein van Hofstade. We versterken onze contacten met de sport- en erfgoedwereld en we herbronnen naar een nieuwe eigentijdse formule voor een aanstekelijk sportmuseum. Dat doen we met de steun van Sport Vlaanderen en van Cultuur en Erfgoed.

Om onze herbronning en toekomstplannen mee te realiseren opent Sportimonium meteen twee voltijdse vacatures voor onmiddellijke opwarming en start: een conservator en een transitie manager."

1. Hoe evalueert de minister de werking van het Sportimonium gedurende de voorbije 20 jaar?
2. Welke toekomst ziet de minister voor het Sportimonium?
3. Welke financiële steun heeft het Sportimonium jaarlijks van de Vlaamse overheid ontvangen in de periode 2019-2023?
4. Wat is de stand van zaken van de aanwerving van een conservator en een transitie manager?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 119 van 9 november 2022

van **MAAIKE DE RUDDER**

Het Sportimonium is geen entiteit van de Vlaamse overheid maar is een afzonderlijke vzw die wel ondersteund wordt door de Vlaamse overheid. De werking en de stappen die genomen zijn en worden, blijven de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan van het Sportimonium. Sport Vlaanderen is één van de leden van dit bestuursorgaan.

1-2+4. Terugblik

Het Sportimonium, het museum van, voor, en door de sport omvat een unieke collectie sporterfgoed met ruime waaier van vroege spelcultuur, de moderne sport, breedtesport, tot top- en Olympische sport. De collectie omvat een rijke verzameling objecten, memorabilia, foto's, affiches, archieven en documenten en de eraan verbonden verhalen. De collectie werd opgebouwd via systematische verzameling onder leiding van academisch geschoolde sporthistorici. Maar ook de schenkingen van individuele atleten, sportorganisaties en mediahuizen verrijkten de collectie die ook internationaal gewaardeerd wordt. De collectie, de presentatie en het documentatiecentrum zijn gehuisvest in het Sport Vlaanderen domein te Hofstade sinds 2004. In die periode heeft het Sportimonium zich een unieke en waardevolle positie verworven als publiek geheugen voor de sport. De werking van het Sportimonium strekt zich uit over drie bestaande gebouwen op het Sport Vlaanderen domein van Hofstade:

1. De collectie wordt bewaard en beheerd in een recent gebouwd up to date depot dat voldoet aan de vereisten van een museale erfgoedcollectie.
2. De tentoonstellingsruimte was tot september 2022 gehuisvest in het vandaag geklasseerde strandgebouw uit tropisch hout, gelegen aan het meer van Hofstade, uit de jaren 30.
3. Het documentatiecentrum en kantoorruimte is gehuisvest in een aanpalend heringericht dienstgebouw.

Het Sportimonium functioneert als een onafhankelijke vzw en werkt op basis van de bewaar, beheer, ontsluiting en presentatie-methodiek voor museaal erfgoed. In het bestuursorgaan zetelen betrokken partners uit de sport- en erfgoedsector, academici en kenners van de erfgoed- en museumwerking. Als eigenaar van de gebouwen en het domein is ook Sport Vlaanderen vertegenwoordigd in het bestuursorgaan van de vzw. Gedurende de voorbije 18 jaren ontwikkelde het Sportimonium tal van initiatieven, in eigen huis en op locatie, om het sporterfgoed te delen met het publiek. De permanente tentoonstelling in het strandgebouw te Hofstade was de voornaamste uitvalsbasis voor het presenteren van de collectie. Daarnaast was het Sportimonium actief bij evenementen, bruiklenen, lezingen, tijdelijke tentoonstellingen enz.

Impasse

Vanaf 2020 geraakte het Sportimonium geleidelijk in een impasse, door een combinatie van factoren met een negatieve impact: een te hoge personeelskost, de ongunstige locatie en de te dure exploitatie van het strandgebouw als tentoonstellingsruimte, personeelsverloop door pensionering en ontslag met een verlies van expertise als gevolg.

Aanpak

Deze impasse leidde tot een aantal maatregelen die als crisisbeheer kunnen geduid worden en die door het bestuursorgaan beslist werden:

1. een verdere reductie van het personeelsbestandafbouw en sluiting van de permanente tentoonstellingsruimte in het strandgebouw vanaf 1 september 2022 (voor alle duidelijkheid: het collectiegebouw en de documentatieruimte blijven functioneel en toegankelijk voor publiek op afspraak)
2. een vraag voor extern advies voor een eventuele toekomst van het Sportimonium. Deze vraag werd, in volledige samenspraak met en op verzoek van Sport Vlaanderen uitgevoerd. Het advies werd in opdracht voorbereid door IDEA Consult. Het eerste rapport werd ontvangen in juli 2022. Het finale rapport met toekomsttraject werd ontvangen in augustus 2022. In deze rapporten werden alle mogelijke pistes verkend, van een exitscenario tot een doorstartscenario met een vernieuwd concept voor het Sportimonium.

Het bestuursorgaan heeft alle scenario's bekeken en heeft geopteerd voor een doorstartscenario vanaf augustus 2022. Alle adviezen van dit rapport worden vanaf dan stap voor stap uitgevoerd.

Stappen

De voornaamste stappen voor een vernieuwde toekomstwerking die nu door het Sportimonium actief genomen worden zijn:

1. aanstelling van een nieuwe conservator en een transitimanager. Het selectieproces is achter de rug. De functies zijn ingevuld en de aanstellingsformaliteiten zijn op de dag van vandaag bezig. De transitimanager kan starten op 1 december 2022. De conservator start in februari 2023. Deze twee kernprofielen zullen de vernieuwde werking van het Sportimonium moeten trekken, de personeelsaflossing realiseren en een nieuw museumteam, moeten vormgeven. Dit binnen de kaders van de subsidierende overheden en met het oog op ruimere financiering door andere partners.
2. samenstelling van een kernteam dat de doorstart in fazen naar een vernieuwd Sportimonium moet voorbereiden. Dit kernteam, bestaande uit personeelsleden, leden van het bestuursorgaan, externe experts van Geheugencollectief, en de nieuwe transitimanager en conservator is op dit moment actief.
3. sluiting van de permanente tentoonstelling in het strandgebouw en borging van de collectiestukken in het museumdepot met advies en begeleiding door Faro.
4. verkenning van een nieuwe, stedelijke locatie voor een permanente expo
5. opzetten van erfgoedwerking rond sport met de sector, met nomadische presentatie van de collectie en vernieuwende vormen van publiekswerking.
6. vernieuwen en hervormen van het bestuursorgaan, volgens de principes van good governance
7. oprichten van een permanente adviesgroep met de juiste dosis passie en expertise die de werking van het vernieuwde Sportimonium bijstuurt, vernieuwt en op het spoor houdt.
8. opstarten van vernieuwde collectie- en publiekswerking met ondermeer nadruk op digitalisering.

Besluit

De unieke collectie van het Sportimonium moet bewaard worden voor de toekomst en na een grondige reorganisatie, een transitie maken naar een vernieuwd beleid

in alle aspecten van beleid, beheer en publiekswerking. De collectie blijft bewaard en beheerd in het Depotgebouw in Hofstade. Het personeel werkt vanuit het documentatiegebouw in Hofstade als basis. Voor de publiekswerking wordt actief gezocht naar externe partners, bij voorkeur een centrumstad.

3.

	Sport Vlaanderen	CJM
2019	685.416,92	405.512,00
2020	700.600,00	393.097,00
2021	633.380,00	395.772,00
2022	633.380,00	412.538,00